

Izhaja vsak torek in petek v tednu ob 11. uri predpoldne za mesto ter ob 3. uri popoldne za deželo.

Stane po pošti prejemjan ali v Gorici na dom pošiljan celoletno 8 K., polletno 4 K. in četrtletno 2 K.

Prodaja se v Gorici v tobakarnah Schwarz v Šolskih ulicah in Jelgersitz v Nunskih ulicah po 8 vin.

Izdajatelj in odgovorni urednik Josip Marušič.

Deželní zbor goriški.

4. seja dne 7. aprila ob 6. uri zvečer. Prisotni so vsi poslanci razven dra. Marani-ja, ki je zadržan po bolezni.

Tajnikov namestnik oglaši nekoliko novih peticij, ki se izroče v razpravo dočim odsekom.

Poslanec dr. Venuti prečita naslednji predlog resolucije:

Dež. zbor poknežene grofovine Goriške in Gradiške jemlje z živim zadoščenjem na znanje, da je vlada pokazala resno voljo, preskrbeti za zgradbo železnične proge, katera bo po Soški dolini vezala Tržaško pristanišče z notranjo državo in z severom kontinentalne Evrope; — razodeva vladi svojo hvaležnost, da je v tej zadevi prevzela iniciativu s tem, da je poslanski zbornici predložila dotični načrt zakona; izraža željo, da se to prevažno podjetje, ki je v splošno poglavitno gospodarsko korist, dovrši do konca leta 1904, kakor določa člen IV. omenjenega načrta zakona — ter naročuje deželnemu odboru, naj o tej resoluciji obvesti vlado in predsedništvo poslanske zbornece. — Ob enem se pozivlja visoko vlado, da istočasno z nameravano glavno črto Bohinjske železnice izvede stransko progo od Sv. Lucijske postaje čez Tolmin in Kobarid do Bovca, oziroma do Loga in stransko progo od Sv. Lucije do mesta Idrije po Idrijski dolini.

To resolucijo so podpisali vsi poslanci. Utemeljevanje bode na dnevnem redu prihodnje seje.

Dalje stavi poslanec dr. Venuti naslednji predlog:

Deželní zbor naj sklene:

§§. 2. in 5. deželnega zakona z dne 19. oktobra 1896 štev. 30 dež. zak. spremeniti je tako-le:

§. 2. Na občinah, javnih ljudskih šolah so učitelji razvrščeni v tri razrede, to je: I. razreda s 1400 kron, II. razreda s 1200 kron, III. razreda s 1000 kron letne plače.

§. 5. Stalno nameščeni učitelji in podučitelji, ki so po prestanem izpitu učiteljske sposobnosti skozi pet let od tistega dne naprej, ko obvejata za kon, na kateri javni ljudski šoli v državnem zboru zastopanih kraljevin in dežel zaporedoma in z dobrim uspehom učiteljevali, dobijo 10 odstotni povišek svoje plače in tako od petih do petih let, dokler ne dosežejo poviška

GORICA

(Zjutranje izdanje.)

Uredništvo in upravnštvo se nahaja v »Narodni tiskarni«, ulica Vetturini h. št. 9.

Dopise je nasloviti na uredništvo, oglase v naročino pa na upravnštvo »Gorice«. Oglaši se računijo po petivrstih in sicer ako se tiskajo 1-krat po 16 vin., 2-krat po 14 vin., 3-krat po 12 vin. Ako se večkrat tiskajo, računajo se po pogodbi.

VLADNIK

Tiska »Narodna tiskarna« (odgov. J. Marušič).

za šesto petletje (petletnino). — Predlog so podpisali vsi poslanci.

Predsednik pravi, da uvrsti ta predlog v dnevni red prihodnje seje za utemeljevanje.

Dnevni red:

I. Poročevalec dr. Verzegnassi. Pooblašči se deželní odbor, da izplača mestnemu županstvu v Gorici vsoto 2060 K 92 v. v poravnava troškov za pregrubo poslopju tukajšnje ženske bolnice v namen, da se bolje pospravijo blazne ženske.

II. Isti poročevalec. — Dovoli se podporo 4000 kron za zgradbo ceste, držeče od Bračana okoli holmca sv. Jurija skozi Jenikovo proti Dolenji in drugo podporo 6000 kr. za zgradbo ceste ob Kožbančku, z narocihom deželnemu odboru, da izplača ta zneska, kadar bude dovoljena državna podpora in zagotovljena izvršitev nameravanih podjetij. (Za prvo cesto je obljubila vlada 16.000 kron, za drugo pa 26.000 kron državne podpore).

III. Poslanec dr. Venuti poroča namesto zadržanega dr. Marani-ja o načrtu zakona, po katerem bi se dalo občinam pravico, nálagati nekatere davščine.

Poslanec Berbuč meni, da razloge, katere navaja deželní odbor v podporo násvetovanemu zakonu, je ravno tako lahko uporabljati proti njemu; stvar da potrebuje bolj natančne presoje in zato predлага, naj se načrt zakona izroči pravnemu odseku, da ga prouči in o njem poda svoje predloge. —

Ker se poročevalec strinja s tem predlogom, sprejme ga zbor enoglasno.

IV. Isti poročevalec predlaga v imenu deželnega odbora načrt zakona, zadevajoč pobiranje odstotne davščine od najemnin v glavnem deželnem mestu Gorici v korist občine.

Po predlogu poslanca Berbuča se s pritrditvijo poročevalca tudi ta predmet izroči pravnemu odseku v razpravo.

V. Dež. odbornik dr. Verzegnassi predlaga v imenu dež. odbora, naj zbor sklene tako-le:

Da se preskrbi založba potrebnega stroška za neposredni nakup osnovnih delnic podjetja lokalne železnice z normalnim tirom od Gorice po Vipavski dolini do Ajdovščine v iznosu 200.000 kron nominalne vrednosti, in da se o svojem času preskrbi založbo potrebnega stroška za nakup osnov-

nih delnic zadruge, ki se ima ustanoviti za zgradbo že načrtane tramvajske ceste od Gorice do Ogleja v iznosu 100.000 kron nominalne vrednosti, pooblašča se deželní odbor, da sklene s katerim avstrijskim kreditnim zavodom ali s katero avstrijsko hranilnico dve posojili vsako za se, to je eno takoj v iznosu 200.000 kron a. v., drugo pa, kadar se ustanovi zadruga za zgradbo omenjene tramvajske ceste od Gorice do Ogleja, v iznosu 100.000 kron a. v.

Poslanec Venuti predlaga, naj se predlog deželnega odbora v svojem drugem delu, kolikor zadeva namreč posojilo za tramvaj med Gorico in Oglejem, popravi tako-le:

Deželní odbor naj takoj preskrbi tudi posojilo 100.000 kron, katera vsota se naloži na obresti, da se ž njimi vred vporabi za nakup osnovnih delnic ali na drug način v korist tramvaju ali železnici od Gorice do Ogleja.

Poslanec dr. Tuma meni, da je prišel predlog deželnega odbora brez potrebe na dnevni red današnje seje, ker je bila ta zadeva že končno rešena v zborovi seji dne 12. aprila 1892; očita deželnemu glavarju, ki je bil poročevalec v tej stvari, nedosednost v postopanju in sklene svoja izvajanja z izjavo, da ne bo glasoval o tej stvari, ker jo smatra že rešeno.

Deželní glavar oddavši predsedništvo podglavarju dru. Gregorčiču — opravičuje svoje in deželnega odbora postopanje v tej zadevi.

Po daljši razpravi, v katero sta poseglja tudi poslanca dr. Venuti in dr. Verzegnassi, obvelja pri glasovanju odborovi predlog s popravkom poslanca dra. Venutija z vsemi glasovi razven ednega, dr. Tuma namreč ni glasoval.*)

Deželní glavar prevzame zopet predsedništvo.

VI. Poročevalec dr. Verzegnassi — Predlogi deželnega odbora zastran zgradbe deželne norišnice izroče se po predlogu dra. Gregorčiča finančnemu odseku v razpravo.

VII. Poročevalec dr. Venuti namesto dr. Marani-ja. — Pooblašča se deželní odbor, naj nakaže vežbancu pri deželnem knjigovodstvu, Mihuelu Gorjup-u, ko ga zácasno upokoji, letno pokojnino v iznosu

*) Dr. Tuma je torej obsedel v dvojnem menu. Op. ured.

mnogo dobrega je uže storil Odisej i v boji i v zboru, a to je najboljše izmed vseh njegovih del, da je sedaj temu obrekovalcu zamašil gobec. V bodoče se pač dobro premisli, predno bode psoval kralje sè zbadljivimi besedami.

Sedaj je stopil Odisej pred zbrani narod; zbran njega je stala Atena, podobna klicarju, ter velevala narodu, naj molči, da bi i bližnji i oddaljenejši slišali govornikove besede in je premišljevali. Tako jim je govoril: „Poglavar Atrid, sedaj te hočeo Ahajci pred vsemi zemljani izpostaviti največji sramoti, in nočejo ti izpolniti oblube, kojo so ti obljudili, zapustivši grško zemljo, da se vrnejo domov še le tedaj, kadar razdenejo Trojo. Kajti kakor mladi otroci ali ženske — udove jočejo in hrepene po svoji domovini. Res je sicer težko, biti tako dolgo od doma. Saj je marsikdo nejevoljen, če je le jeden mesec od svoje soprove, kadar ga zimski vetrovi in razburjeni valovi pode sim ter tja po morji. A nam je prešlo uže devet let, od kar se mudimo tukaj. Zato pa ne zamerjam Ahajcem, da so nejevoljni. A vendar se mi zdi sramotno, muditi se tako dolgo tukaj in vrniti se nazadnje prazni domov. Zategadel potrpite še malo, dragi prijatelji, in ostane tukaj, da zvemo, ali nam je Kalhant resno prorokoval ali ne. Kajti vsi vemo to še

720 kron za dve leti od 1. maja 1900 naprej.

VIII. Isti poročevalec. — Morski kopelji v Gradežu se dovoli 2400 kron podpore za leto 1897., 1898 in 1899 in zraven tega 800 kron za 1. 1900.

IX. Isti poročevalec. — Upokojenemu deželnemu obhodniku Andreju Logarju se dovoli popolna pokojnina letnih 1000 kron.

Ker je končan dnevni red in ker so mnogi gg. poslanci izrazili željo, da bi se zborovanje pretrgalo do po velikonočnih praznikih, sklene predsednik sejo ob 8^{1/4} uri zvečer in vošči gospodom poslancem prav veselje praznike.

Kako so slov. poslanci prodali Ločnik.

Ločnik je pripadal do leta 1879. političnemu okraju Gradiškemu in sodniškemu okraju Korminskemu. V seji deželnega zboru dne 20. septembra 1878. je bila na dnevnom redu prošnja Ločniške občine, da bi se pridružila političnemu in sodniškemu okraju Goriškemu. Vsa pristojna oblastva so podpirala to prostovoljno namero občinskega zastopa in zato je tudi deželní odbor po svojem najbolj italijanskem poročevalcu dr. Deperisu predlagal ugodno rešitev. — Poslanec dr. Josip Tonkli, takrat najoddoljniji zagovornik naših narodnih pravic, pa se je z vso vnemo v bran postavil nameravani teritorialni premembi. Čujmo, kako je slovenski veljak zagovarjal svoje stališče.

„Jaz se moram odločno ustavljam predlogu dež. odbora. Zdaj je cela goriška okolica z mestom vred združena pod eno okrajno sodnijo; v okolici se govori samo slovenski, v mestu pa je prebivalstvo v narodnem oziru mešano ter obstoji večinoma iz Italijanov in Slovencev. Politično društvo „Sloga“ in tudi odvetniška zbornica sta podala prošnjo po deželnem odboru do pravosodnega ministerstva in jo menda tudi uže ponovila, da bi se ustanovili dve sodniji, ena za mesto, in ena za okolico; žalibog ni vkljub velike potrebe ta prošnja do zdaj še uslušana. Prošnja političnega društva se opira posebno na ta razlog, da je potreba za slovensko okolico take sodnije, v kateri bi se po slovensko uradovalo. Ločenik pa je italijanska občina; če jo pridružimo h goriški okolici, bomo imeli, tudi če se loči-

dobro in vsi ste priče, kolikor vas ni pograbila črnasmrt. Nedavno je temu, zdi se mi, kakor bi bilo včeraj ali predvčeranjem, kar so se zbrale naše ladje v Avlidi, nesoč Prijamu in Trojancem pogubo.

Darovali smo nesmrtnikom pod krasno platano, od koder je izviral srebročist studenec. Tedaj se je prikazalo čudno znamenje. Izpod žrtvenika je sknila strašna kača, na hrbitu vsa pisana, ter vzdignila se na platano. Tam so bili na najvišji veji vrabcii, negodna deca, skravajoč se pod listjem; osem jih je bilo, a mati, ki jih je rodila, bila je deveta. Milo so čivkali, in vse je požrla. Mati jih je obletavala, žaluoč po ljubih otrocih. Tedaj se je kača zvila, poskočila in vjela za peroti še mater ter jo požrla, deco svojo objokujčo. In bog je pokazal čudno znamenje; spremenil je kačo v kamen. A mi smo stali in čudili se. In začel je prorokovati Kalhantrekoč: „Zakaj ste utihnili, Ahajci? Vam je pokazal to znamenje Zen, in gotovo se izpolni, če tudi pozno. Kakor je požrla kača mlade vrabce in mater, osem jih je bilo, a mati je bila deveta, tako se bodemo mi bojevali tam devet let, a v desetem letu vzamemo Trojo. Tako je govoril Kalhant, in sedaj se nam vse izpolnjuje. Dejte tedaj, ostanite tukaj, vrlji Ahajci, dokler si ne osvojimo velikega Prijamovega mesta.“ (Konec pride.)

babe, a ne može več, odpotujmo sedaj domov, a Agamemnona pustimo tukaj, naj se gosti sè svojimi častnimi darili, da bode videl, ali mu mi kaj koristimo ali nič. I sedaj je osramotil Ahileja, junaka mnogo boljšega, nego je sam. A zdi se, da Ahilej nima več žolca v srci; kajti drugače bi bil, Atrid, sedaj zadnjikrat delal krivico!

Tako je govoril Terzit, psujoč Agamemnona, narodov poveljnika. Hitro je pristopil k njemu Odisej, pogledal ga po strani ter ozmerjal: „Blebetavi Terzit, jenjaj in ne prepričaj se jedini s kralji! Kajti jaz trdim, da si ti največji lopov izmej vseh, kar jih je prišlo z Atridom pred Trojo. Zato ne vlači mi po zobe kraljev in ne zmeraj mi jih! A zapomni si dobro: če te budem slišal še kedaj tako neumno blebetajočega kakor danes, tedaj naj ne budem več Odisej in Telemahov oče, če te ne zgrabim in ti strgam tvojih cap s telesa, pretepem neusmiljeno in zapodim jokajočega k brzim lajdjam!“

Tako je dejal in udaril ga sè žezlom po hrbitu in ramenih. Terzit se je zviral, in debele solze so se mu ulile iz očij, a na hrbitu so se mu vzdignile debele klobase pod udarcem zlatega žezla. Ustrašil se je in sedel ter obriral si solze, uvidevši, da mu nič ne pomagajo. Tako je dejal marsikdo svojemu drugu, sladko smehljajoč se: „Pač

tev mesta od okolice dožene, zopet okraj z mešano narodnostjo in ministerstvo se bo na to opiralo, ter tudi zanaprej odbijalo pravično tirjatev našega ljudstva, da se ima pri sodniji ž njim v slovenskem jeziku občevati. Vsled tega ostane §. 19. drž. osnovnih postav, katera zagotavlja vsem narodom enakopravnost jezika v šoli, uradu in javnem življenju, še dalje mrtva črka slovenskemu prebivalstvu v goriški okolici. Mogoče je pa tudi, da ministerstvo samo bi ne hotelo potem prošnje za posebno sodnijo dovoliti, opira je se na isti razlog, namreč, da je v okolici ljudstvo mešane narodnosti, kar v mestu in da tedaj ni potreba mesta od okolice ločiti. Iz tega stališča spodbijam jaz predlog, da se italijanska občina Ločenik pridruži h goriškemu okraju in pripomore, naj ga slavn zbor nikar ne sprejme.

Na dotične ugovore je pa dr. Tonkli repleciral tako-le:

„Da je resnično, kar sem jaz trdil, za to imam veljavne dokaze. A najjasnejši je ta, da je v goriškem okraji, to je v mestu z okolico vred 53000 prebivalcev, nad 30000 tisoč jih spada na slovensko okolico, v goriškem mestu je pa mej ne celo 20.000 prebivalci večina italijanske narodnosti. Prisem tem pa je bil vedno v vseh uradih bodi sodnijskih ali političnih, poslovni jezik večinoma italijanski: pri okrožni in okrajni sodniji se posluje celo izključljivo le v tem jeziku. Navadno je ministerstvo povsod, koder je prebivalstvo mešane italijanske in slovenske narodnosti, to okolščino tako porabilo, da je proglašilo italijanski kot uradni jezik ter imenovalo italijanske uradnike, izključivši Slovence. Da so v gradiškem okraju tudi nekatere slovenske občine, moramo to le obžalovati, ker vemo, kako se jim v narodnem oziru godi, ne pa da bi pripustili, da se nam tudi tu v čisto slovensko okolico z pridruženjem edne italijanske občine vgnezdi kukavičje jajce. Za to se nikakor ne morem strinjati z nazori gosp. predgovornika, po katerih bi sicer pravični bili ločeniški občini, sprejemši njen prošnjo, pa bi morda škodili vsem slovenskim občinam goriške okolice.“

Začetkom avgusta 1879. se je Ločniška občina, ker je sama tako hotela, priklopila Goriškemu okraju. Dvajsetletne skušnje so jo uverile, da je ta zveza nenaravna, da ne ugaja raznovrstnim njenim interesom, zlasti narodnim težnjam, ne v zadevah, ki se tičejo vojaškega nabora, preglednih vojaških zborov, zalaganja stroškov za javni pouk, za okrajne ceste itd. Zato je zopet prostovoljno prosila, naj se preloži v Gradiški okraj, a zdaj tako, da bo imela tudi sodnijo in davkarijo v Gradiški. — Ni vse ljudstvo tega prepričanja; mi vemo zanesljivo, da nekatere Ločničanje obžalujejo to premembro. A velika večina je vendar za to in to želje je po primerni večini glasov izrazil in uveljavil tudi občinski zastop. — Prebivalstva je v Ločniški občini ne celo 2200 duš, med njimi jih je blizu 200 slovenske narodnosti, ki pa nimajo vsi tam domovne pravice, ker so ali naseljeni koloni ali tovarniški delavci. Ali so Ločničanje v obče izvirni, pristni Italijani ali ne, tega nam ni tukaj preiskavati. Resnično dejstvo je to, da ogromna večina prebivalstva se pristeve italijanski narodnosti in o njej velja to, kar velja o vseh takih Italijanh, v kajih žilah se pretaka, ali deloma, ali celo slovenska kri, da se prav strastno drži te pridobljene svoje narodnosti in da mrzi vsako drugo.

Težnja te večine je torej, če se postavimo na nje stališče, samo ob sebi razumevna, in če hočemo zares svobodomiselni in pravični biti, moramo dopustiti, da se zgodi nje volja. Ločniška slovenska šola mora po zakonu ostati, dokler jo obiskuje zadostno število otrok. Mi vemo prav dobro, da peščici slovenskega prebivalstva Ločniške občine ne bode v narodnem oziru ugajala sklenena premembra in to vedo enako dobro tudi naši slovenski poslanci; — če so pri vsem tem glasovali za njo, je znamenje, da so prevagovali za njo važejši razlogi. Predlog je podal deželni odbor, v katerem sedita dva veljavna slovenska zastopnika*, a ni videti iz poročila, da bi bila vladala v odboru kaka različnost menenja o tej zadevi. Deželni zbor je tudi z vsemi glasovi, brez najmanjšega ugovora, sprejel odborov predlog. Je-li po tem takem mogoče, da so vsi slovenski poslanci skupaj dogovorno —

tudi oni tako zvane „narodno-napredne“ stranke sklenili sramotno kupčijo, o katerej toži organ te stranke? Radovedni smo, koliko srebernjakov so v tem slučaju utaknili v žep zastopniki naprednjakov.

Dopisi.

Iz učiteljskih krogov. Deželni zbor je dovolil deželnim uradnikom znaten priboljšek, enemu celo petsto gld. osebne dolklade, poleg velike plače, katero že ima. Prav iz srca privoščimo ta priboljšek dežel. uslužbencem. Toda gospodje poslanci naj bi ne rabili dvojne mere, naj bi bili dosledni in še več: naj bi bili pravični, naj bi pomagali tudi revnemu učiteljstvu. Deželni uradniki imajo vsi boljše plače nego učitelji, deželni uradniki imajo prijetnejše delo, oni žive v mestu, kjer je vse cenejše, stanovanje, živila, prijetno življenje, na razpolago zdravniki, šole i. t. d. Napačno je namreč mnenje, da se na deželi ceno živi, nekdaj je bilo to, a sedaj ni več. In koliko stane učitelja šolanje samo enega otroka, bolezen samo dvakrat v letu, ako se mora klicati zdravnik. Koliko jih prestane učitelj v šoli in zunaj šole radi upornosti hudobnih otrok in štarišev! No, ako bi se enkrat izbiral stan, ne bi hotel postali učitelj za nobeno plačo! V današnjih dneh biti učitelj — to je za človeka v resnici kazen, pokora, kakoršne si ne more misliti, kdor ne poskuša sam. Gospodje poslanci, uvažujte naše razmere! Kako naj izhaja učitelj s 50—60 gld. plače svojemu stanu primerno, kako naj izšola svoje otroke i. t. d.? Res je, da imajo nekateri učitelji postranski zasluzek, tajništvo ali orglarstvo, ali teh je le malo število, a veliko večje onih, ki nimajo niti novička postranskih dohodov. Sliši se, da namerava dežel zbor zboljšati plače po 100 gl. za vsako vrsto, to bi bilo nekaj, ali tako se to vprašanje ne reši. Nočem o tem pisati, ker gosp. poslanci lahko sami dobro vedo, kaj in kako. Le to bi gospodje poslancem v blagohotno uvaževanje omenjal, da bi bilo najbolje, ako bi plače uredili po službenih letih n. pr. takor na Štajerskem za prvih 10 let toliko, za drugih 10 let toliko itd. To bi bila najpravičnejša ureritev. Učiteljem na deželi naj se ne odmerja manjša plača, takor do sedaj, ker vsakdo pride rajše v mesto služit celo z manjšo plačo, iz gori naštetih razlogov.

Šempas dne 7. aprila. C. k. okrožna kot trgovska sodnija v Gorici je odklonila vpis zadruge kmetijskega društva v Šempasu v zadružni register. Spodtika se namreč nad odločilom §. 7. zadružnih pravil, po katerih ima zadružna na opravilne deleže zastavno pravico za svoje terjalve proti zadružnikom. Meni namreč, da omenjena dolobja je v protislovju z zakonito odvezom zadružnikov, po kateri so v zmislu III. poglavja zakona z dne 9. aprila 1873 drž. zak. št. 70 dolžni proti upnikom zadružne jamčiti z svojimi deleži in še z enako svoto. To mnenje pa je očitno napačno.

Določilo zastavne pravice po §. 7. ne velja proti upnikom zadruge, temuč le proti zadružniku samemu in njegovim upnikom. Ako bi zadružna kedaj to določbo uporabila proti zadružniku, moral bi on precej svoj delež dopolniti, ali pa bi nehal biti zadružnik. Ako ostane zadružnik in dopolni delež, je bil in ostane porok za zadružno proti upnikom zadružne, kar zahteva zakon z dne 9. aprila 1873 in določujejo tudi pravila v §. 5 in 15.

Za našo zadružno smo sprejeli s posebnimi dodatki uzorna pravila gospodarske zveze v Ljubljani. Na teh pravilih je osnovana tudi gospodarska zadružna v Šempetu in več drugih, zato nam je nejasno, kako da c. k. okrožna sodnija vidi protislovje v deločbah §. 7. in §. 15.

Začasno načelstvo je toraj sklenilo in podalo vtok proti odrečenemu vpisu v zadružni register.

Prepričani smo, da c. k. viša deželna sodnija v Trstu spodbijani odlok c. k. okrožne sodnije v Gorici razveljavlja in nam zaprošeni vpis v zadružni register dovoli.

Iz Rihemberga (Odgovor št. 38 „Soča“, dne 31. marca). Dopisnik iz Rihemberga se je svojim „glasom“ zagnal v „Sočo.“ V njej rohni čez me — oziroma župana, kot voditelja cenitve pri poškodovanju storjenem po povodnji 6. oktobra m. l.

Ad 1. pravi, da je vladova dovolila 8.300 gl. podpore, da županstvo hrani omenjeno svoto, da komisija pregleduje škodo in dolčuje svoto na poškodovanjih posameznim.

Ad 2. pravi, da je komisija kako reživa napram „kimavcem“, dasiravno nimajo škode; a — nesomišljenikom pa Pavlica, ki jim odreka podporo, tudi če škoda znaša nad 100 gl., ker ne soglašajo ž njim v mišljenju.

Ad 3. navaja slučaj, da so dobili podporo somišljeniki, revni, a sicer ne poškodovani, medtem, ko drugi, ki trpijo nad 100 gl. škode, niso nič dobili.

Ad 4. pravi, da pripravljam pot — goriškemu — dr. Pavlici v V. kurijo,

Ad 5. pravi, da pri popravi cest odreka zasluzek Pavlica potrebnim kmetom, dočim sam zasluzi dnevno 10 gl. se štirim voli.

V sledi zahteve komisije in nekojih podžupanov ter starešin siljen sem vse opravičiti ter pojasniti tako-le:

Ad 1. Vlada je milostljivo dovolila podpore 6.225 gl. a ne — 8.300 gl.

Zupanstvo ne hrani nobene svote razun 2000 K, s katerimi se vrvnavajo bregovi vodá. Komisija ne „pregleduje“ marveč je že pregledala, prva vže meseca oktobra m. l. škodo ter napravila zaznam poškodovanih posestnikov v Rihembergu 140, v Brjah pa 86; druga komisija je morala pregledati zopet meseca februarja t. l. ter našla, takor je ministerstvo določilo, manj ubožnih poškodovancev v Rihembergu 92 in v Brjah 50. Ta izkaz se je predložil tudi c. k. glavarstvu, katerega je isto po svoj skrivnej poti reduciralo ter odločilo: 5im á 100 K, 5im á 50 K, 22im po 40 K, 3em po 22 K in 19im á 16 K. Priče tega so Anton Pečenko v Brji in Andrej Krševan, starešina iz Preserja, katera sta se osvedčila pri glavarstvu.

Ad 2. Komisija je spoznala, da je „veliko“ poškodovanih, todá ministerski v Kaz (razpis) govori: „Podpora dobè posamni prav ubožni in ki so poškodovani“. Podpora določilo in delito je glavarstvo. Iz tega je razvidno, da ne odloča Pavlica, takor se zadira dopisnik v „Soči“.

Ad 3. Bogati so imeli več škode, takor revni in pri vsem tem niso nič dobili podpore, ker stoje gmotno na boljem. Venadar nekteri brezrčneži do ubozih hoteli so po vsej sili prejeti neopravičeno odškodnino, kljub temu, da imajo novce v hranilnicah. Te se lahko imenuje, ako treba.

Ad 4. je Gabrščekova boječnost in fantazija.

Ad 5. Pavlica ne dela in ne najema delavec, marveč to, kar ni se izročil, izroči bližnjim podžupanom in starešinom. Delo pa bode izplačeval po izkazih, predloženih od dotočnikov, katerim je bilo delo poverjeno, ker je vlad odgovoren in je mora predložiti izkaze o vporabljenem denarju.

Kljub temu, da je dopisniku dobro znano, da Pavlica deluje kot odbornik cestnega odbora in po ukazu istega in da polaga vsakih 14 dni račune predsedniku in jednemu odborniku, katere predsednik in odbornik v navzočnosti Pavlice delavcem po njih zasluzenji izplačuje. Po tem takem ne najde, da ima Pavlica na dan po 10 gl. marveč po zasluzenji, takor vsak drug voznik, okroglo svoto 3. gld. na dan. Povablja se dopisnika, da pride z imenom na dan, da se ga zamore povabiti k pregledovanju vseh računov in zagotovi se mu plača, takor drugim cestnim odbornikom (kar bo več, lahko „vtakne“ v žep). Ako se ne oglasi, imenujem ga obrekovalca in lažnjivca najnižje vrste.

Rihemberg, dne 5. aprila 1900.

Jože Pavlica

župan in odbornik cest. odbora.

Iz vipavske doline. (Železnica, pridi!) Z veseljem smo čitali v zadnji „Gorici“, da je bila v seji 7. aprila na dnevnem redu deželnozborške seje tudi zadeva o prispevku za našo železnico. Povsod se je sukal govor o zidanju, katero se ima izvršiti v najblžnji prihodnosti. Ako je dovolil deželni zbor že dovoljeni prispevek, upamo, da je odstranjen s tem zadnji kamen, ki je zaviral gradnjo težko pričakovane železnice. — Posebno one občine, ki so žrtvovale tisočake za to železnico, a nimajo ne železnice, ne obresti od plačanih delnic, a morajo plačevati obresti in obroke od dolga, katerega so bile napravile, da so zamogle nakupiti delnice, so se oddahnile,

ko so zvedele, da se bliža čas, ko se urešniči gradnja.

Merodajne faktorje prosimo, naj store vse potrebne korake, da se prične z delom že to spomlad.

Z Vipavskega, 1. aprila. (Nekoli k pojasnila in popravka dopisu iz Bovca.) V 27. štv. „Gorice“ nahajajoči se dopis iz Bovca obsegata nekaj trditev, ki ne odgovarajo resnici. Gosp. dopisnik ni trecno premislil stvari, ko je zapisal stavke: „Znano je pa predobro, da prav ljudska šola nalaga ljudstvu največja bremena. Le pomislite, ali ni to večje izsesavanje ljudstva, ako mora plačevati od vsakega 1 gld. davka do celih 150% za šole, kakor, ako bi prostovoljno dajal posamnik po borih 12 novčičev na leto v vsaj tako važen namen?“

Ni res namreč, da bi nalagal prav ljudska šola največja bremena, ampak znane so vsakemu razumniku občne zadeve, ki so mnogo večja bremena, nego ona za ljudska šolo. Res pa je, da za taka bremena ljudstvo skoro da ne ve in to iz sledečih razlogov: nekatere naprave so že stare tisoč let in še več in ljudstvo se je onim bremenom že tako privadilo, da jih niti ne šteje več za bremena; vojaščina požre toliko miljonov, porabi toliko stotisoč najboljših delavnih moči, da je njen breme v resnici največje in najtežje, a nosi se molče, ker se nositi mora in ker ljudstvo in njega zastopniki morajo molčati ob tem vprašanju in neznosnem bremenu.

Ob ljudskoško breme pa se sme dregniti vsakdo in se zdi tako veliko, ker je novo in se rešuje doma od mož izvoljenih za vsak okraj posebe. Da pa je to breme tako veliko, krive so razne okoliščine.

V Avstriji sploh, še posebno pa na Goriškem, se je začelo ljudsko šolstvo razvijati še v najnovejšem času. Pred polstoljetjem je imel vsak okraj komaj toliko šol, kolikor jih pride zdaj na srednje veliko občino. Kar se je zamudilo poprej, hotelo se je zdaj hkratu popraviti in namestiti.

Sstroški so narasti posebno radi novih stavb, ker starih ni bilo; radi učil, katere je trebalo na novo pripraviti. Konečno pa je na tem krivo tudi dejstvo, da donašajo za ljudsko šolstvo le neposredni davkoplačevalci. Ako bi se potrebščine zalagale tudi iz raznovrstnih užitnin, postalo bi breme dokaj lažje in bi bilo tudi pravičnejje razdeljeno. Upajmo, da pridemo sčasoma tudi na Goriškem do tega.

Na vse to menda ni pomislil g. dopisnik, ko je zapisal v začetku navedene stavke. Pomisliti je, kakšno breme bi bilo, ako bi se hotelo v dobrih 30 letih sezidati in napraviti župnišča, vse zvonike in zvonove in cerkvene opravne.

Kar zadeva prostovoljnih doneškov in bremen, menim, da breme ostane breme, ali si je naložim prostovoljno, ali pa, ako mi je naloži kdo drugi z mojim dovoljenjem. Kyntal ima v obeh slučajih 100 kg. in krona 100 h. Ali morda ni res tako?!

Z Bovškega. Upali smo, da vendar le dobimo železnico, katera bi naš okraj povzdignila gmotno in kulturno; toda sedaj smo zgubili že vse upanje. Toliko bolj bo treba odslej trkati na vrata visoke vlade, naj nam vrže vsaj kaj drobtinje drugih dobro. Poljedelci, živinorejci in obrtniki pogrešajo svojih šol, ceste so še tu pa tam potrebne popravljanja, posebno velika škoda za okraj je pomanjkanje vozne zveze. Znano je, da naš okraj občuje najbolj z severom, ker ljudje hodijo ven le na sever ter tudi dobivajo skoro več reči le črez Predel; zato naj bi bila ta zveza bolj živahnja. Sedaj vozi pošta samo enkrat na dan črez Predel in še o takem času, da je popotnikom neprikladno se voziti z njo. Naj bi se torej vpeljala še druga zveza črez Predel; saj od Gorice do Bovca in od Rajblja do Trbiža je že druga zveza, manjka le črta od Bovca do Rajblja. Ali bi se ne mogla še ta črta napraviti vsaj za poletni čas? Kolikokrat bi kdo rad šel kam, pa ne more, ker ni prave zveze; tako, če hoče kdo naši iti na Kranjsko in

Torej, čislana županstva, oglasite se, da dosežete to zvezo, ki bode v občni blagor za celi okraj. Treba je le, da veleslavno c. kr. poštno ravnateljstvo v Trstu izve željo ljudstva, in skoro gotovo bode tudi vstreže sedanje ravnateljstvo vsim opravčenim željam in potrebam. Naj bi ne bile te besede zgubljene!

Vaš naročnik.

Politični razgled.

Dunajski mestni zastop.

Dunajski judje si vse prizadenejo, da bi omogočili razpust sedanjega mestnega zbora, v katerem veje bolj krščanski nego židovski duh. V svoji gonji zoper mestni zastop, v katerem imajo sami 40 sedežev, napadajo ta zastop z različnimi lažmi in obrekovanji. Toda njim je namen za razpust le ta, ker se nadejajo, da bodo mogli izkoristiti novo volilno preuredbo za svojo zmago v tem smislu, da izrinejo od mestne uprave vse kristjane in zasedejo zopet svoje kričeno gospodarstvo, kakor so je imeli pred županom dr. Luegerjem in Strobachom. Pričakovati je novega hudega boja, a zmaga je kristjanom proti rabinstvu zagotovljena, ako se bodo znali držati, očemer ni dvoma, dokler zaupajo dr. Luegerju.

Češko-nemška sprava.

V zadnjih številkih smo na kratko omenili, da ni več upanja, da se doseže sprava mej Čehi in Nemci o preporih političnih vprašanjih. V popolnilo poročila nam je povedati, da je poglaviti uzrok neuspehom v pogajanjih nemška nadziriliva ošabnost nasproti opravičenim češkim spravnim pogojem. Izraz tej ošabnosti je bila n. pr. na jedini zadnjih sej izjava rektora nemškega vseučilišča v Pragi, dr. Holzingerja, da Nemci ne poznačajo češke univerze v Pragi, pač pa nemško s češkim učnim jezikom. Dr. Herold mu je sicer z nova povedal, da je to nezmisel, ker je bila češka univerza sploha ena prvih v Evropi in mnogo prej tu, nego sploha kaka nemška, a Nemec je hotel oponirati in je dosegel s tem, da so se mu Čehi posmehovali. Dr. Herold je nadalje izjavil, da vsled neprestanega rovanja in hujskajna od nemške strani sploha ni upati več na kak uspeh pogajanji, čeravno bi bil tak uspeh potreben v interesu pravice, dežele in države.

Češki poslanci pa morajo prej imeti trdno zagotovo od vlade, da izvede češke zahteve glede jednakopravnosti, prej ni moči misliti na uspeh in Čehi si bodo morali uravnati korake po svoje. Nemec Schücker je seveda v tej Heroldovi izjavji videl češki poskus, da prepreči uspeh pogajanji in je dostavil, da Nemci sprejemajo boj, ako ga jim Čehi usilijo.

Vidi se, da Nemci nimajo upanja prodreti proti pravičnosti čeških zahtev z svojimi krivičnimi zahtevami, radi tega je pričakovati z njihove strani le kakih novih brutalnosti, — no, najraje bi, da udari Prusija z svojim vojaštvom na neupogljive Čehe in jih z silo zatare, ker se ne dado zatreći z lepa. Pa bode le še nekaj vode odteklo!

Osmar Ghazi-paša umrl.

Jeden najhrabrejših turških vojskovedov, Osman Ghazi-paša je zdaj umrl v Cagliariju v dobi 63 let. Ta mož se je že večkrat odlikoval v vojni, tako ob Omerjevem prodiranju ob azijatskem pobrežju, pozneje v bitki z Srbijo, a najbolje pa v bitki pri Plevni v rusko-turški vojni leta 1877, kjer je večkrat delal preglavice ruskim četam. Vendar se je moral dne 10. decembra udati premoči ruskega generala Totlebena. Ko pa ga je sprejel kakor ujetnika car Aleksander III., mu je izkazal posebno, v slovenski naturi ležečo dobroto, da ga ni smatral pravim ujetnikom in to z bogu njege hrabrosti. Osman Ghazi je bil zelo prijubljen pri svojem narodu, kar je celo dalo povod Sultanu, da se ga je bal in ga držal na svojem dvoru brez posla. Z Ghazi-pašo izguba Turčija enega svojih najzanesljivejših generalov, kakoršnih nima baš na izberi.

Amerika in njen predsednik.

V Ameriki je ogromna večina prebivalstva irskega naseljenja in pokoljenja. Irci so pa tudi sovražniki Angležev, ker jim Anglia krati svobodo in si jih podjarmja na vse možne načine. Radi tega se hoče irsko-ameriško naseljenje maščevati nad Angleži, ki se krivično bojujejo zoper svobodo in samostojnost nizozemskih kmetov v južni Afriki; ameriški Irci zahtevajo od predsednika Mac Kinley-a, da ameriška vlada naglo prepreči nadaljevanje angleškega nasilstva v Afriki. Mac Kinley si pa iz različnih razlogov ne upa zameriti Angleži, a se hoče vendarle obdržati na svojem prestolu ob bližnjih volitvah, radi tega hoče zavleči zahtevne Ircev do zopetne izvolitve z raznimi posvetovanji, katera se pa na najbrže razbijajo ob pritisku razjaljenega irskega pokoljenja. Tudi v tem tiči zagonetka glede bodočnosti.

Domače in razne vesti.

Imenovanja. — G. Anton Gironcoli pl. Steinbrun, c. kr. deželnosodni svetnik v Gorici je imenovan svetnikom višje deželne sodnije v Trstu.

C. kr. deželnosodni svetnik g. Franc Codrig je dobil naslov in značaj svetnika višjega deželnega sodišča.

Smrtna kosa. V Trstu je umrl gosp. Štefan Pregelj, c. kr. finančni koncipist, doma iz Loma na Tolminskem.

V Rovinju je umrla sopoga našega rojaka g. Cazzafure, c. kr. deželne sodnije svetnika.

Na Šentviški gori je umrl g. Josip Pirih, vpokojeni uradnik državnih železnic. N. p. v. m!

Slovenske Matice letošnje knjige so ravnokar došle. Dobivajo se pri čitalničnem čuvaju v Gorici.

Tiskar Andrej Gabršček so jako občutljiv gospod. V predzadnjem listu smo mu očitali na neutemljene njegove baharije neke nerede v naši posojilnici za časa njegovega blagajnikovanja. Mi zatrjujemo še enkrat prav odločno, da je do pičice vse res, kar smo pisali. A. Gabrščeka resnica v oči kolje. Zato pa se je začel jeziti in — groziti. In zakaj? Zato, ker smo govorili resnico! Resnica pa Gabrščeku ni nikdar ljuba, če priča proti njemu. Tak je ta oblasten gospod, tiskar Andrej Gabršček! Njemu je vse dovoljeno, drugemu nič. On sme na najpodlejše načine žaliti, psovati, blatiti, ovajati najzaslužnejše naše može. „Trote“, „puhloglavce“, „kvintale neporabne mase“, „c. kr. čebule“, „lažnike po poklicu“, „bandite“, „verske profanatorje“, „doktorje teologije“ itd. itd. sme imenovati najuglednejše može, proti katerim je sam v vsakem dobrém oziru — prava ničla. Naš stranko, ki raprezenjuje veliko večino razumništva in skoraj ves pri prost narod v deželi, imenuje „korumpirano in bankrotirano“ goričansko bando, da prav po barabško celo „staro ... goričansko bando“!! On sme pretiti in groziti s klofutami, s stolicami, s pasjem bičem in še hujse! To vse je njemu dovoljeno. Če mu pa poveš resnico v obrazu, pa bo kričal, da je vse le podlo obrekovanje in nesramna laž, ne da bi kaj dokazal. Zahteval bode popolno zadoščenje, drugače si ga poišče sam! In vendar si mu povedal samo to, kar je iskal — resnico! Toda mi smo se naveličali teh vednih pretenj in groženj; naše potrežljivosti je slednji konec. Zato bomo poslej And. Gab. dosledno kralji, kjer in kedar bo treba. Za danes še jedno besedo! Svetujemo mu prav resno, naj se ne vtika tako oblastno v naša denarna zavoda, drugače ju spravi ob ves kredit! V „trgovsko-obrtni zadruži“ ima 5000 gld. dolga, večinoma na — police! To bi bila sicer samo njegova osebna zadeva, ki bi nas čisto nič ne brigala, ko bi ne bil temu društvu ravnatelj in celo — podpredsednik. Aha, z daj razumejemo zakaj sta Gab. in dr. Tuma tako besnela proti prof. Čebularju, ki je kot predsednik nadzorstva vršil le svojo dolžnost. Kdo ve, ali je pri nekaterih odprtih kreditih, ki ga imajo pri zadruži, v pravi primeri z njihovim premoženjem? In tega svet ne sme izvedeti! Od tod oni besni napadi na prof. Čeb.!

Tudi v naši posojilnici visi tiskar Andrej Gabršček za večjo svoto. Tudi to bi nas čisto nič ne brigalo, ko bi ne bil Andrej Gab. član nadzorstva. Po društvenih pravilih ne sme imeti ravnatelj dolga v posojilnici. Tem manj bi ga smel imeti po našem pri prostu razumu nadzornik, ki je nad ravnateljem v naših denarnih zavodih! Dasi so tudi to samo gola dejstva, smo vendar uverjeni, da bo And. Gab. zopet tožil o „lo-povščinah in lumparijah goričanske bande“. A molčali mu ne bomo več, postrežemo mu še z drugimi zanimivimi podatki. Tedaj do videnja, Andrej Gabršček!

Kazensko postopanje proti A. Gabrščeku. — Državno pravdništvo v Gorici je nastopilo kazensko pot proti lastniku „Soče“ A. Gabrščeku, pa ne zaradi grožnje, naperjene v predzadnji številki „Soče“ proti dr. Gregorčiču — marveč zaradi pretilnega pisma, katero je pisal A. Gabršček dr. Gregorčiču, v katerem žuga, da si bo, spozabivši se svoje rodbine — sam iskal zadoščenja, ako mu dr. Gregorčič ne da v zadnjih „Gorici“ zadoščenja. — Kakega? — Tega mi ne vemo.

Radovedni „Soči“, ki nas pozivlja v notici: „Solski dom“ in grof Coronini, najji povemo, zakaj je odpovedal grof Alfred Coronini denar „Solskemu domu“, ki je bil vknjižen na staro hišo, bodi na uho povedano, da gospod grof ni onega denarja sploh odpovedal, temveč vodstvo samo mu je ponudilo vrnitev dolga, ker je imelo ravno sedaj priliko, da je napravilo posebno finančno operacijo pod tako ugodnimi pogoji. Sicer bi pa moral „Solski dom“ čez par let tako ali tako vrniti gospodu grofu oni dolg vsled pogodb.

Ne vemo, je li res ali ne, da ni dal gospod grof nikdar novca v kak slovenski denarni zavod; to pa vemo, da ni hotel dati ga v „Trgovsko-obrtni zadruži“ iz previdnosti, ker je oni zavod osnovan na neomejeni podlagi, in ni hotel, da bi dr. Tuma in A. Gabršček gospodariila z njegovim premoženjem.

Poštenost dr. Tumovega glasila. „Soče piše doslovno:

*) G. Andrej Gabršček, glejte, da ne boste sami „bankeroti“! Kdo drugim jamo koplj. sam valjuje pad. (Opomba stavčeva.)

,200.000 in 100.000 kron se bo morala dežela zadolžiti, prve za nakup delnic vipavsko železnice, druge za — furlansk i tramvaj. V eni in isti seji deželnega zборa je bila dovoljena svota za vipavsko i furlansko železnico. Furlanska že davno teče, deželni odbor je denar preskrbel, a za vipavsko železnico se je skrčil. Spraviti hočejo teh 200.000 kron zopet v zbor, da dobé 100.000 za nepotrebni tramvaj, proti kateremu smo se vedno upirali. — Tak predlog je na dnevnem redu današnje seje. Radovedni smo, kako se je pogodil Gregorčič s Pajerjem.“

Dr. Tumi kakor tudi drugim ljudem okolo njegovega lista in sploh vsem, ki se zanimajo za našo deželno upravo, je dobro znano, da je naš deželni zbor leta 1892. v isti seji, ko je dovolil 100.000 gld. za nakup osnovnih delnic za vipavsko železnico, dovolil tudi 50.000 gld. za nakup jednakih delnic za furlanski tramvaj. Znano je tem ljudem, da v sobotni seji deželnega zboru se ni šlo za drugo, nego za pooblaščenje deželnega odbora, da je za ti že dovoljeni svoti iskati posojila pri kakem denarnem zavodu. In vendar bi ti ljudje v dosegu njih poštenih namenov nevednim čitateljem natvezili radi medveda, kakor da je imel deželni zbor v sobotni seji dovoliti Italijanom neko novo svoto 50.000 gld. ali 100.000 K.

V zavijanju in v slepljenju — obstoji to toliko hvalisano poštenje dr. Tumovega glasila „Soče“.

Upršanje gospodom uradnikom „Goriške ljudske posojilnice“. Gregor Samokec in njegov pomočnik pobirata po Šempaski občini pooblastila za občni zbor „Goriške ljudske posojilnice“. Deležnikom trdita, da sta za to naprošena od gg. uradnikov „Gor. ljud. pos.“, in da le ti gospodje, izreco g. Stukelj, je rekel približno: „Delajte za našo, dr. Tumovo stranko. Mi bi radi znižali obresti, pa jih ne moremo, ker je temu nasprot na stranka Grčeva in Gregorčičeva“. Ker je gg. uradnikom najbolj znano, da je gorenenje podtikanje popolnoma neosnovano; ker tudi dobro vedo, da poslovanje se je na škodo strankam silno podražilo, odkar je vodstvo prešlo iz rok dr. Gregorčičevi v one dr. Tume, je očitno, da zgorej označeni način agitovanja ima edino političko strankarske namene. Ker pa ni posel uradnikov de narnega zavoda, ta zavod vleči v političko strankarstvo, in na tak način škodovati denarnemu zavodu: vprašam dotične gg. uradnike, je li res, kar o njih trdi njihov agitator g. Gregor Samokec? Menim, da gg. uradniki so glede na svoje stališče dolžni javnosti dati določen odgovor.

Šempas, 7. aprila 1900.

B. Grča.

Poroča se nam, da po Ozeljanu in Šmihelu domaćin agitira za pooblastila za občni zbor „Goriške ljudske posojilnice“ z očitno neumnimi besedami: „ali ne boste z nami za dr. Tumovo stranko, ker Gregorčičevi in Grčevi pristaši rabijo posojilnični denar tam z tiste, ki pojeto“ (za „Solski dom“?) Ljudstvo si šepeta, da agitator je bil tako poučen od uradnikov „Goriške ljud. pos.“ v Gorici.

Zopet drugačega moža iz Šempanske občine so gg. uradniki lovili na limanice: „Vas moramo pridobiti, drugače ne znamo“. — Upršamo: ali dobro plačani uradniki res nimajo drugačega posla?

Po abstinenci ne toči solza nikdo po deželi — niti pristaši iste „Soče“, ki je zopet začela pogrevati skoro pozabljenje zadeve abstinenčne, katero je bil vodil „Sočin“ patron. Naše ljudstvo je bilo sito abstinenčne in slišijo se le odobravajoči glasovi, da se je opustila. Hvala deželnim poslancem, ki so vpoštevali glasove svojih volilcev ter šli v zbor, kjer jim bode prilognosti dovolj, da bodo z delom pospresevali koristi dežele, a ob jednem ne bodo zamudili ugodne prilike, da bodo varovali svetinja naroda, katere so bili obrazložili v odgovorih na laške poslanice ob priliki pogajanja za ustup v zbornico.

Volilci so se oddahnili, ko so zvedeli, da so šli naši poslanci v zbornico.

In še enkrat: učiteljske petletnine.

Iz poročil v listih sklepamo, da v tolminskem okrajnem pomnoženem šolskem svetu so ugolidili — menda soglasno — da se bodoodeljevale petletnine v zmislu ministarskega odloka. Kako so sklenili v sežanskem, gradiščanskem in goriškem mestnem šolskem svetu, nam ni znano. Radovedni smo, ali bodo posnemali abderitski sklep goriškega okrajnega šolskega sveta, ali onega učiteljstvu naklonjenega tolminskega. Zadostno je, da so nastopili vsi na pot pravde za malo več kot za oslovo senco. Med učiteljstvom je napravil tak sklep, ko gre za malenkostno malenkost, najneprjetnejši utis. Sliši se vprašanje, ali zamoreta zastopnika učiteljstva še z mirno vestjo sedeti v korporaciji, ki tako sklepa; ali bi morda ne bilo bolje in umestnejše, ako bi posnemala pot kolegov tolminske pred nekaj leti?

Za javno klasifikacijo so se izrekli v novejšem času nekateri deželni in nekateri okrajni šolski sveti. Kaj tacega se sicer še ni zgodilo na Primorskem, ker tukaj smo našli uradnik v Norimbergu.

sploh za odpravo tajnosti. Razlogi za to se nahajajo različni. Marsikateri učitelj živi leta in leta v veri, da njegova šola je dobra, a udje okrajnega in deželnega šolskega sveta vedo iz poročil nadzornikov, da je dotični učitelj razredovan drugače nego misli dotičnik. Šele čez leta izve resnico in je močno razočaran. Ako bi bil zvedel za klasifikacijo o pravem času, potruditi bi se bil, da bi bil odstranil nedostatke ter zadostil zahtevam postave in nadzornika. Razočaranje je britko posebno takrat, ko mu sledi zli nasledki. Ni pa izključeno vselej in povsod, da tajnost ni združena z antipatijo do učitelja od nadzornikove strani iz marsikaterega vzroka.

Tajnost je na škodo šolstvu in učiteljstvu, zato proč žijo — tudi na Goriškem. Zastopniki učiteljstva v okrajnih šolskih svetih — na delo!

Nagla smrt. Pretekli četrtek se je zgrudil na tla ob 12½ uri popoludne v Gospodski ulici neki Blaž Čučat, baje iz Sv. Petra na Pivki. Nezvestnega so prenesli v bolnišnico usmiljenih bratov, kjer je kmalu za tem umrl. Mož je imel kakih 70 let. Pri njemu so našli listek šenpeterskega županstva, s katerim je bil opravičen iti v tamsojno hiralnico. Kako da je mož zašel v Gorico, mesto se podat v domačo hiralnico, ni znano.

Izid volitev v tržaški okolici. — V nedeljo opoldne se je izvršila volitev šest zastopnikov tržaške okolice v mestni in deželni zastopništvi. Izvoljeni so bili: Za I. okraj italijanski kandidat Carlo Belli proti slovenskemu kandidatu dr. Jos. Abram; za II. okraj dr. Otokar Rybař; za III. okraj I. M. Vatove

* Kdor iznajde krmilo za zrakoplov, dobi poleg zasluge slave še darilo 100.000 frankov. To nagrado je razpisal namreč neki člen pariškega aero-kluba. Ta mecen pa ne zahteva niti popolnega krmila, ki bi moglo vzdržati trajno zrakoplov v dolčeni meri, nego je zadovoljen, ako opravlja krmilo svoj namen vsaj 11 klm daleč. Razpis velja za dobo 5 let. Potem vzame mecen svojih 100.000 frankov zoper v svojo blagajnico. Iznajdbeniki, na noge!

* 27. in 28. otočka je dobila žena kmeta Andreja Zsake v Kresnji v Bihaškem komitatu. Kmetica se je omožila, ko je bila starca 16 let in ima danes še 36 let. Vseh 28 je zdravih in krepkih. Tuji mati je čila in zdrava. Zsake je v čisto rumunskem okraju edini Madjar. Karloviško "Svetlo" pa poroča: To plodovito Madjarko je nadkričila Hrvatica gospa T. R., soprga trgovca v Ogulinu, ki je povila te dni svoje tridesetete. Živi ji še 11 otrok.

C. kr. priv.

civilni, uradniški in vojaški krojač na Travniku št. 22, I. nadstropje v Gorici,

M. POVERAJ,

priporoča p. n. občinstvu svojo izborno zalogu vsakovrstnega suknja, preč, duhovščini mašne kape, cingule, ovratnice, sploh oblike in perilo za vsaki stan. — Izvravši vsako naročbo po najnoviji šegi. — Prodaja narejeno obleko po tako nizki ceni.

Duhovenski talarji . . . od gl. 15. naprej
Površniki 14.
" leini 9.
Obleka možka 8.50
" za dečke 1.80

Tehnici, mere in uteže preskuša ali cementira

podpisani izdelovalec tehnic.

Priporoča se za vse v to stroko spadajoča dela in poprave gg. trgovcem in obrtnikom po tako zmerni ceni.

Zaloga tehnic, decimalk, biciklov vseh sistemov od 50—300 K.

Karol Komel,
Gorica, Semeniška ulica št. 8.

Prva kranjska tovarna testenin

Žnidrišič & Valenčič

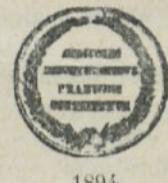
v Ilirske Bistrici

priporoča svoje izborne testenine kot makarone, fideline, vrvice in različne vloge za na juho velespoštovanemu občinstvu.

Prvi sijajni vspeh najnih izdelkov je ta, da se ni v našem okraju v treh letih toliko teštenin zavžilo, kot najnih v tem času kar jih izdelujeva. — Velespoštovana gospodinja! Sezite po tej jedi, katero pri nas s slastjo še oni zavživajo, ki dosedaj o testeninah še slišati niso hoteli. Najine testenine vdobe se v vseh boljših prodajalnicah jestvin; povsem zanesljivo najine pa so le one, ki se prodajajo v zavojih po $\frac{1}{2}$ kg. z najino firmo.

Trgovcem pošiljava cenik zastonj in franko.

Odlikovana tovarna

vsakovrstnega pohištva.

Ivan Doljak, Solkan pri Gorici

v lastni hiši. — Lastne žage. — Ustanovljena l. 1891.

Zaloga

vsakovrstnega pohištva, kompletnih spačnic, jedilnic in sprejemnic, od najnavadnejšega do najfinješega sloga; vsakovrstnih slik, zrcal, okvirjev in stolic, kakor tudi vseh tapetarskih izdelkov. — Zaloga vsakovrstnih desk iz mehkega in trdrega lesa; velika zbirka obkladkov (remeša) in strugarskih izdelkov, kakor tudi vseh k mizarski, strugarski in tapetarski stroki spadajočih potrebščin.

Blago se razposilja na vse kraje prosto železniška postaja goriška.

Jamči se za točno postrežbo. — Brez konkurence!

Naznanilo.

Podpisani si usoja uljudno naznanjati p. n. slavn. vojaštvu in drugemu častitemu p. n. občinstvu, da se v krojačnici vsled smrti

SIMONA ROSANZA

v vrtni ulici št. 8,

nich ne spremeni. Ta krojačnica je že 25 let na dobrem glasu, posebno odkar jo podpisani že več let samostojno vodi. Dovršil je tudi leta 1897. glasovito šolo za krojenje po Hoffmanovem sistemu na Dunaju, ter leta 1898. napravil izpit krojenja z odličnim uspehom na c. kr. obrtno-tehnološkem muzeju na Dunaju.

Trudil se bo tudi nadalje gospode narocnike v vsakem oziru najbolje postreči, ter se nadeja obilnih naročil od p. n. vojaštva in občinstva.

V zalogi ima različno angleško in tuzemsko blago najboljše kakovosti.

Toplo se priporoča z odličnim spoštanjem udani

Anton Krusič,

zel in naslednik pokojnega Simona Rosanza.
V Gorici, 28. marca 1900.

Anton Pečenko

Vrtna ulica 8 — **GORICA** — Via Giardino 8
priporoča

pristna bela in črna vina iz vi-pavskih, furlan-skih, briskih,

dalmatinskih in isterskih vinogradov.

Dostavlja na dom in razpošilja po železnični na vse kraje avstro-ogrsko monarhije v sodih o 56 litrov naprej. Na zahtevo pošilja tudi uzorec.

Cene zmerne. Postrežba poštena.

„Narodni Koledar“
za navadno leto 1900.
dobiva se v

„Narodni tiskarni“

Gorica, ulica Vetturini 9,
po 40 vin., s pošto 10 vin. več.

Novi naročniki „Gorice“ dobé ga brezplačno.

Razglas.

V občini Podgori se od-

daja služba občinskega

redarja.

Prednost imajo za to službo sposobni, dosluženi vojaki, kateri znajo slovenski čitati in pisati in dobro razumejo tudi italijanščino — ter so v svojem dosedanjem življenju in poslovanju neomadeževani.

Pogoji se pozvedó pri županstvu v Podgori, pri katerem je podati dotične prošnje do 15. aprila t. l.

Zupanstvo v Podgori

dne 5. aprila 1900.

Josip Gorjanc

gostilničar

v Attemsovi palači na Kornu

v Gorici,

ima tudi kleva za konje in

vozove.

Razun dobrega črnega in belega vina ter piva, priporoča vedno izvrstna jedila, gorka ali mrzla,

Ima cena prenočišča.

Andrej Čermel

na Kornu št. 10,
priporoča slavnemu občinstvu v mestu in na deželi svojo trgovino kolonijalnega blaga, kakovit petrolej, kavo vseh vrst, riž, olje, sladkor itd. Na razpolago ima tudi domačo slanino: špeh, salame in to na drobno in na debelo.

Cena zmerna, postrežba točna.

Za bolehne na pljučah, v vratu in goltancu
in nadušljive ljudi!

Kdor se hoče za vselej znebiti pljučnih in goltanlih še toliko trdrovnih bolezni, potem nadune, če je še tako zastarela in navidezno neozdravljuja, naj piye **A. Wolffsky-jev čaj** zoper krovne, pljučne in vratne bolezni. Na tisoče zahtevalce zajamevajo veliko zdravilno moč omenjenega čaja. Zavoj za dva dne stane 75 kr. Knjižice zastonj. — Pristan samo pri **A. Wolffsky-ju** v Berolinu 37, Weissenburgerstrasse 79.

Češka čokolada

in

češki kakao

so najboljši.

V Gorici je prodajajo: Kočač & Kutin, G. Furlani, P. Glessig, St. Paulin, Dom. Pardon. Zastopnik: **G. Barazzetti.**

Peneči bomboni.

Najfinješje orijentalske slasnice. — Fondants in čokoladne bonbone priporoča prva **češka tovarna orientalnih sladčic** in čokolade

A. Maršner

Praga, Kral. Vinohrady, Češko.

Tovarna pohištva

FRANC PAVŠIČ,

Gorica, Šempeterska cesta št. 9,

izdeluje najzanesljivejše in najtrajnejše izdelano pohištvo po zmerni, pošteni, dela povsem vredni ceni.

Posebno priporoča opravo za

spalne in jedilne sobe

za salone in pisarne.

Kupuje **orehova debla**, prodaja **orehove obkladke** (rimeše) itd. itd. itd.

Ugodni plačilni pogoji!

Vsaka naročba se izvrši v najkrajšem času.

Edino pristni BALZAM

(Tinctura balsamica)

se dobiva na debelo in na drobno v postavno dovoljeni in pri kupnje sodoči vpisani

tvornici balzama lekarnika **A. THIERRY**

v Pregradi pri Rogatecu.

Pristan samo s to pri trgovinskem sodoči vpisan zeleno varstveno znamko.

Vsa oprava mojega balzama je pod postavnim varstvom za uzorce.

Najstarejše, preskušeno, najcenejše in najrealnejše glavno ljudsko sredstvo za vse prsne in plučne bolezni, za kašelj, hrkaj, želodčni krč, če jed ne diši, proti slabemu okusu, zapernej sapi, riganju, zgagi, napenjanju, zaprosti i. t. d.

Kjer ni zaloge, naj se naroč neposredno pod naslovom: **Tvornica balzama lekarnika A. Thierry v Pregradi pri Rogatecu.**

Poštnino prosto s zabolj na vse avstro-ogrsko pošte stane:

12 malih ali 6 velikih steklenic 4 krone,

60 malih ali 30 velikih steklenic 13 kron.

V Bosnu in Hercegovino 60 vin. več.

Proti kvariteljem in posnemovalcem kakor tudi prodajalcem takih panarejanj postopam na podlagi zakona za varstvo znakov pravnim potom.

Edino pristno mazilo iz vrtnic.

(Balzam-mazilo ex rosa centifolia.)

Vzbuja sedaj največjo pozornost. — Ima veliko antisepetično vrednost.

— Deluje tako uspešno proti unetju. — Napravi uspeh ali vsaj poboljša in olajša bol pri še tako zastarelih boleznih, poškodovanjih in ranah. Manje kot dva lončka se ne razposilja in sicer izključno le proti predplačilu ali povzetju. S poštnino, spremnicu, zavojem i. t. d. staneta

2 lončka 3 krone 40 vinarjev.

Svarim pred kupovanjem brezuspešnih ponarejanj in prosiru dobro paziti, da je na vsakem lončku vžganja gorjiva varstvena znak z tvrdko

„Lekarna k angelju varuhu A. Thierry-ja v Pregradi“. Vsak lonček mora

biti zaveti v navod o porabi z to varstveno znakom. Proti kvariteljem in posnemovalcem, kakor tudi prodajalcem ponarejenega mojega, edino pristnega mazila iz vrtnic postopam pravnim potom.

Kjer ni zaloge, naj se naroč neposredno pod naslovom: Lekarna k angelju varuhu in tvornica balzama A. Thierry-ja v Pregradi pri Rogatecu.

Razposilja se izključno le proti predplačilu ali povzetju zneska.